

Lausunto Infrapurku Oy:n ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemuksista

4808/11.01.00.00.01/2020

Kaupunkikehityslautakunta 04.05.2021 § 113

4808/11.01.00.00/2020

Valmistelijat: yleiskaava-arkkitehti Marjo Saukkonen, marjo.saukkonen@salo.fi, p. 044 778 5100, yleiskaavapäällikkö Timo Alhoke, timo.alhoke@salo.fi, p. 044 778 5100, paikkatietoasiantuntija Markus Kukkonen, markus.kukkonen@salo.fi, p. 044 778

Asiaan liittyvä aineisto

Infrapurku Oy:n ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemukset ja niihin liittyvät asiakirjat ovat esityslistan liitteenä.

Lausuntopyyntö

Salon kaupungin ympäristönsuojelu on pyytänyt maankäyttöpalvelujen lausuntoa Infrapurku Oy:n ympäristö- ja maa-aineslupahakemuksista Salon Halikon Hajalan kylän kiinteistöille 734-487-3-7 ja 734-487-4-18.

Hankealue sijaitsee moottoritien pohjoispuolella noin 1,5 km Hajalan eritasoliittymästä länteen. Hajalan kyläkeskus sijaitsee noin 1,5 km hankealueesta etelään. Länteen Paimion rajalle on matkaa reilu kilometri. Hankesalueen yhteispinta-ala on noin 40 hehtaaria.

Lausuntoa pyydetään seuraaviin uusiin hakemuksiin:

- ympäristönsuojelulain mukainen hakemus, joka koskee Infrapurku Oy:n jätteen kierrätystoimintaa ja ylijäämämaiden käsittelyä kiinteistöillä 734-487-3-7 ja 734-487-4-18
- maa-aineslain mukainen hakemus, joka koskee kallion louhintaa ja murskausta kiinteistöillä 734-487-3-7

Lisäksi hakija esittää ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta sekä lupaa aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Ympäristölupahakemus

Ympäristölupahakemuksen mukaan kiinteistöillä 734-487-3-7 ja 734-487-4-18 on tarkoitus ottaa vastaan, käsitellä ja varastoida jätteitä sekä pilaantumattomia ylijäämämaita, joita voidaan kierrättää sekä hyödyntää maanrakennuksessa ja maanparannusaineena. Toiminnan tavoitteena on mahdollisimman korkea kierrätysaste.

Vastaanotettavia jätteitä ovat mm. purku- ja rakennustoiminnassa syntyvät jätteet, joista murskattavan betoni- ja tiilijätteen määrä on enimmillään 49 999 tonnia vuodessa. Muita murskattavia materiaaleja ovat mm. kierrätyspolttoaineen (REF) raaka-aineeksi murskattava puu- ja pakkausjäte, jonka vuotuinen murskausmäärä on alle 20 000 tonnia.

Toiminnassa muodostuva lajittelujäte (esim. mineraalieristeet) toimitetaan vastaanottoaikaan, jolla on voimassa oleva lupa ottaa vastaan kyseisiä jätejakeita. Hyötykäyttöön soveltumattoman jätteen määräksi on arvioitu alle 500 tonnia vuodessa. Lisäksi alueella otetaan vastaan mm. metallijätettä, tuhkia ja kuonia.

Alueella tullaan käsittelemään myös ylijäämämaita. Seulottua ylijäämämaata toimitetaan hyötykäyttäväksi maanrakennuskohteisiin. Hyötykäyttöön soveltumattomat ylijäämämaat läjitetään alueelle. Ylijäämämaiden haitta-ainepitoisuudet eivät saa ylittää valtioneuvoston antamia ohjeita (Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista 214/2007, liite 1). Lisäksi alueella otetaan vastaan ja kompostoidaan kasviperäistä jätettä maanparannusaineeksi aumoissa. Komposti käytetään alueella mullan valmistukseen.

Maa-aineslupahakemus

Maa-aineslupahakemus koskee kallion louhintaa ja murskausta kiinteistöllä 734-487-3-7. Ottomääräksi haetaan 200 000 m³ eli 530 000 tonnia.

Vuosittain louhittavan kallion määrä on 30 000-70 000 tonnia.

Maa-aineslupaa haetaan 10 vuodeksi. Louhinnan ja murskauksen jälkeen alueelle on tarkoitus rakentaa rakennusjätteen lajittelu- ja varastokenttä.

Alueen toiminta-ajat ja liikenne

Alueen toiminta-ajaksi esitetään kuljetuksen, kuormauksen ja käsittelyn osalta arkisin 6-22, la 8-16 ja su 8-16. Täydennetyn hakemuksen mukaan murskausta tehdään arkisin 6-18 ja kallion louhintaa, porausta ja rikotusta arkisin 7-18. Toiminta on ympärivuotista.

Jäte-, ylijäämämaa- ja murskekuljetukset kulkevat reittiä Sydänojantie-Tapiolantie-moottoritie (Vt 1) joko Hajalan eritasoliittymän pohjois- tai eteläpuolitse. Jäte- ja ylijäämämaiden kuljetusten kokonaisliikennemääräksi arvioidaan yhteensä 2500-3000 ajoneuvoyhdistelmää vuosittain. Mursketta alueelta kuljetetaan noin 3-5 kuormaa päivässä. Suunnitelman mukaan merkittävä osa kuormista olisi paluukuljetuskuormia eli tarkoituksena on viedä mursketta samoilla kuorma-autoilla, jotka tuovat alueelle ylijäämämaita.

Alueen kaavatilanne

Hankealueella on voimassa Varsinais-Suomen maakuntakaavaan kuuluva Salon seudun maakuntakaava, joka on vahvistunut vuonna 2008. Sen jälkeen Varsinais-Suomen maakuntakaavaa on täydennetty mm. tuulivoiman sekä taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavoilla. Parhaillaan vireillä on Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava, joka on tarkoitus viedä kesäkuussa 2021 maakuntavaltuustoon hyväksyttäväksi.

Hankealue sijoittuu voimassa olevassa Salon seudun maakuntakaavassa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Kaavamääräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää myös jokamiehenoikeuden mukaiseen ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueita voidaan käyttää harkitusti myös haja-asutusluonteiseen pysyvään tai loma-asutukseen. Ympäristö- ja maa-ainelupien mukainen hankealue (kiinteistöt 734-487-3-7 ja 734-487-4-18) on myös maakuntakaavassa osoitetulla tuulivoimaloiden

alueella. Tuulivoima-aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen säilyminen tuulivoimatuotannolle soveltuvana alueena tulee turvata kuntakaavoituksella. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu ulkoilureitti Hajalan kylältä pohjoiseen Tapiolantietä mukaillen.

Myös 3.9.-2.10.2020 nähtävillä olleessa Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksessa hankealueen kohta on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Kaavamääräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Alueita voidaan käyttää harkitusti myös haja-asutusluonteiseen pysyvään tai loma-asutukseen. Hankealueen pohjoisosa kuuluu laajaan, merkittävään ja yhtenäiseen metsävaltaiseen vyöhykkeeseen ja hankealueen koilliskulmassa on pohjavesialue (E-luokka). Lisäksi hankealueen itäpuolella on osoitettu ejk-kohdemerkinnällä kiviainesten ottoalue ja materiaaliterminaali nykyisen olemassa olevan Läänin Kuljetus Oy:n maa-aineksen otto- ja läjitysalueen kohdalle.

Hankealueella ei ole voimassa yleis- eikä asemakaavoja.

Alueen maankäyttö

Hankealueeseen kuuluva pienempi kiinteistö (734-487-4-18), johon on tarkoitus rakentaa viivytysaltaat, on pääosin suota. Kyseistä Hangassuota on esitetty arvokkaaksi luontokohteeksi, jonka suojeluarvo on tarkoitus selvittää ja määritellä tarkemmin kaavoituksen yhteydessä.

Suuremmalle kiinteistölle (734-487-3-7), joka on nykyisellään on pääasiassa nuorta taimikkoa, on tarkoitus sijoittaa kaikki jätteen ja ylijäämämaan vastaanottoon, käsittelyyn ja varastointiin liittyvät muut toiminnot. Alueen eteläkärjessä sijaitsee Tornimäen kallioalue, joka on tarkoitus louhia ja murskata.

Suuremman kiinteistön koillisosa ulottuu Hiittenmäen E-luokan pohjavesialueelle, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Tämä alue on ympäristölupahakemuksen mukaan varattu tekniselle alueelle ja osin hyötykäyttöön soveltumattomien ylijäämämaiden läjitykselle.

Lähin vakituudessa asuinkäytössä oleva rakennus sijaitsee noin 900 metriä hankealueesta etelään. Lähin loma-asutuskäytössä oleva rakennus sijaitsee noin 700 metriä itä-kaakkoon hankealueen rajasta. Myllytyryn virkistysalueelle on matkaa noin 700 metriä. Sekä pohjoisen että eteläisen kuljetusreitillä varrella on vakituudessa asuinkäytössä olevia rakennuksia. Pohjoisen reitin varrella on kuusi vakituista asuntoa ja yksi loma-asunto. Eteläisen reitin varrella vakituudessa asuinkäytössä olevia rakennuksia on kolme.

Lausunto

Asian maankäytöllisen ja elinkeinopoliittisen merkittävyyden johdosta lausunto valmistellaan kaupunkikehityslautakunnan ja kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Infrapurku Oy:n ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemusten mukainen hanke on yhdyskuntarakenteellisesti täysin uusi avaus sekä suuruudeltaan ja vaikutuksiltaan niin merkittävä, että se edellyttää yleiskaavallista

tarkastelua ja toimintojen yhteensovittamista laajemmin Hajalan eritasoliittymän ympäristön alueella.

Ennen kuin alueelle voidaan sijoittaa lupahakemusten mukainen hanke, alueelle tulee laatia yleiskaava. Kaavaprosessi turvaa jokaiselle osallistumismahdollisuudet. Lisäksi kaavatyössä tullaan tekemään esim. riittävät luonto- ja arkeologiset selvitykset, jotka tulisi edellyttää myös ympäristölupa- ja maa-ainelupahakemuksissa. Lisäksi kaavatyössä arvioidaan kaavan ja sen toimintojen vaikutukset maakäyttö- ja rakennuslain mukaisesti laajemmin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi ja viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 3 §:n mukaan MRL:n mukaiset alueiden käyttöä koskevat tavoitteet ja suunnitelmat on, siten kuin erikseen säädetään, otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä. Lisäksi ympäristösuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Hanke sijoittuu kokonaan voimassa olevassa Salon maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle, jota koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen säilyminen tuulivoimatuotannolle soveltuvana alueena tulee turvata kuntakaavoituksella. Myös tämä edellyttää selvityksiä ja yleiskaavallista tarkastelua, jonka yhteydessä tutkitaan, voivatko ympäristölupa- ja maa-ainelupahakemuksien mukainen hanke ja tuulivoimaloiden alue toimia päällekkäin tai rinnakkain.

Edellä todettu huomioiden maankäyttöpalvelut ei puolla Infrapurku Oy:n ympäristölupa- ja maa-ainelupahakemuksia. Maankäyttöpalvelut ei puolla myöskään lupaa maa-ainesten ottamisen aloittamiseen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman eikä toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta: kyse ei ole ympäristösuojelulain tarkoittamasta ympäristöluvan muutoksesta vaan täysin uudesta ympäristölupahakemuksesta.

Maankäyttöpalvelut esittää, että ennen ympäristöluvan ja maa-aineluvan myöntämistä alueen maankäyttö tulisi tutkia osana laajempaa aluetta tarkemmin ja kokonaisvaltaisemmin yleiskaavalla.

Kaupunkikehitysjohtaja:

Kaupunkikehityslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se antaisi edellä olevan lausuntonaan Infrapurku Oy:n ympäristölupa- ja maa-ainelupahakemuksista.

Päätös:

Pasi Lehti, Pia Hellströmin, Jerina Walliuksen, Sanna Leivosen, Taro Turiaisen, Anna Hoikkala-Savolaisen, Jarkko Anttilan ja Marjaana Mänkärin kannattamana ehdotti, että lausuntoon lisätään tarkennukset (1 ja 2).

Pasi Lehden jättämät tarkennusehdotukset sekä perustelut:

”Kommentteja ja ehdotus lausuntoon (asiaviite 4808/11.01.00.00/2020) Infrapurku Oy / kiinteistöt 734-487-3-7 ja 734-487-4-18, sijainti Hajala. Haettujen erilaisten ympäristövaarallisten ja muiden purkujätteiden käsittelypaikka on ristiriidassa Hajalan kylään suunniteltujen luonnon virkistyskäytön, suunniteltujen luontoaktiiviteetti- ja liikuntareitistön kanssa sekä jätteidenkäsittelypaikalla on selkeä yhteys jo käytössä olevan Myllytyryn lammen uimapaikan virkistyskäyttöön. Purkujätteiden käsittelypaikka sijaitsee latvavesistössä, josta on purojen ja valumavesien kautta suora yhteys Salon kaupungin omistamaan Myllytyryn lammen uimarannalle.

Valtatie 1:n (moottoritie) sijaitsee samalla vesi-/suoalueella kuin nyt haettu lupa rakennus-jätteiden käsittelypaikalle ja kun valtatie rakennetta parannettiin n. 10 vuotta sitten, mm. ojia kaivamalla ja pengerryksiä korjaamalla, pääsi työmaalta oranssin väristä liete-/valumavettä Myllytyryn lampeen. Vesi oli uima- ja saunakäytökelpotonta välittömästi vahingon tapahduttua. Tästä oli seurauksena, että Myllytyryn lampi piti tyhjentää, korvata vesi kirkkaalla uimavedellä ja lampi oli poissa virkistyskäytöstä (2010-luvulla) kaksi vuotta. Lammen veden ennallistaminen oli hankala prosessi, koska ongelman aiheuttaja ei ollut halukas korvaamaan tapahtunutta. Epäilen vahvasti, että purkujätteiden käsittelyprosessissa saattaa sattua samantyyppinen ”vahinko”, jos toimintaa ei tarpeeksi tarkasti seurata eikä lupaehtoissa vastuita selkeästi ilmoiteta.

Yleensä sattuneet vahingot joudutaan korvaamaan rahallisesti tai ympäristön korjaustoimin oikeusmenettelyjen kautta ottamatta huomioon todellisuudessa välittömiä ja ongelma-ajankohtana alueen virkistyskäyttöön aiheutuneita haittoja ja ongelmia.

Tarkennuksia lausuntoon:

- 1) Annettavasta lausunnosta luvan saamiseksi tulee selkeästi käydä ilmi luvan hakijalta vaadittavat välittömät toiminnalliset vastuut, työt ja velvollisuudet alueen luonnolle ja virkistyskäytölle havaittujen ja aiheutuvien ongelmien poistamiseksi, myös niin, että ongelmat ennaltaehkäistään ja korvataan tai korjataan välittömästi, vaikka asia laajenisi pitkäksi oikeus- tai Salon kaupungin asiankäsittelyprosessiksi.
- 2) Esitän, että lausunnossa mainitaan seuraavaa: Ennen ympäristöluvan ja maa-ainesluvan myöntämistä alueen maankäytön lisäksi tulee tutkia toiminnan vaikutus alueen virkistyskäyttöön ja luonnon moninaisuuteen ja elinvoimaisuuteen osana laajempaa aluetta.

Mahdollisesti ympäristövaarallisten jätteiden ollessa kyseessä toiminnassa luonnon keskellä ei yritys-toiminnasta johtuen aloituslupaa ympäristönsuojelulain 199 §:n perusteella tule antaa ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Lupaa toiminnalle ei voida antaa ennen kuin prosessi alueella olevan Hangassuon määrittely arvokkaaksi luontokohteeksi on viety päätökseen asti.

Mahdollinen annettava lupa ei saa johtaa siihen, että Hajalan kylän käyttöön kaavaillusta arvokkaasta virkistysalueesta tulee laajeneva jätteidenkäsittely-, kallion murskaus- ja maankaivuualue.”

Koska asiassa oli annettu päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Pasi Lehden ehdotusta äänestävät EI.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän ehdotus sai yksi (1) JAA-ääntä (Hjelt) ja Pasi Lehden ehdotus kaksitoista (12) EI-ääntä (Tammi, Mänkäri, Wallius, Anttila, Eskola, Hoikkala-Savolainen, Hellström, Karhulahti, Koski, Lehti, Leivonen, Turtiainen).

Puheenjohtaja totesi päätökseksi tulleen äänin 1 - 12 Pasi Lehden edotus.